

GOSTYŃ

KONSULTACJE SPOŁECZNE - spotkanie nr 3

Warsztat przyszłościowy dotyczący zagospodarowania Centrum Gostyni w ramach konsultacji społecznych

Kolejne spotkanie konsultacyjne w ramach projektu „Nowa jakość konsultacji społecznych w planowaniu przestrzennym”, realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego odbyło się 4 marca w Domu Kultury w Gostyni. Konsultacje z mieszkańcami mają na celu wspomaganie procedury sporządzenia planów zagospodarowania przestrzennego w Gminie Wiry.

W czasie spotkania konsultacyjnego mieszkańcy rozmawiali na temat przyszłości Centrum Gostyni wykorzystując przygotowaną makietę.

Na spotkanie po raz kolejny zaproszeni zostali mieszkańcy, właściciele nieruchomości, przedsiębiorcy, inwestorzy oraz wszyscy zainteresowani zmianami przestrzennymi na terenie Gminy Wyry. Tym razem, tematem warsztatów było centrum Gostyni. Na spotkaniu można było samodzielnie zmienić jej przestrzeń na makiecie przedstawiającej centrum miejscowości.

Wszystkich zgromadzonych uczestników spotkania przywitała Wójt Gminy Wyry, Barbara Prasol, która wspomniała, że to już ostatnie spotkanie konsultacyjne z mieszkańcami w ramach procedury sporządzania nowych planów zagospodarowania przestrzennego w Gminie Wyry. Następnie, Wójt Barbara Prasol udzieliła głosu Agnieszce Czachowskiej, moderator spotkania, która przedstawiła plan gostyńskich konsultacji. Składały się z prezentacji ekspertów z dziedzin planowania przestrzennego oraz architektury, a także części drugiej, warsztatowej dotyczącej wizji centrum Gostyni.

Agnieszka Czachowska przedstawiła zaproszonych gości. Eksperci obecni na konsultacjach to: Anna Poloczek, która opracowała Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Wyry, Leszek Kula, który zajmuje się obecnie opracowywaniem nowego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gostyni, Tomasz Jeleński z Fundacji Rozwoju demokracji Lokalnej, Marcin Rosegnal, urbanista, a także Michał Stangel z Politechniki Śląskiej, który również merytorycznie wspierał to spotkanie konsultacyjne.

W kolejnym punkcie spotkania, Anna Poloczek, urbanistka przedstawiła krótką prezentację oraz opowiedziała o tym, czym w ogóle jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Mieszkańcy dowiedzieli się, że jest on aktem prawa miejscowego, który obowiązuje wyłącznie na obszarze działania Rady Gminy. Jego postanowienia są wiążące dla każdego, oznacza to, że każda decyzja administracyjna (np. pozwolenie na budowę) dotycząca terenu objętego planem musi być zgodna z jego postanowieniami. Plan przyjmowany jest w formie uchwały, która składa się z dwóch części: tekstowej (zawiera szczegóły, które nie znalazły się na rysunku, np. informacje o dopuszczalnej wysokości budynków, wskaźnik zabudowy, wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej, czy zasady podziału nieruchomości) i rysunkowej (graficzne przedstawienie przeznaczenia nieruchomości, czy granica nieprzekraczalnej linii zabudowy).

Aby umożliwić mieszkańcom prawidłowe odczytanie planu,

W czasie spotkania mieszkańcy wysłuchali prezentacji na temat procedury sporządzania planów miejscowych urbanistki p. Anny Poloczek.

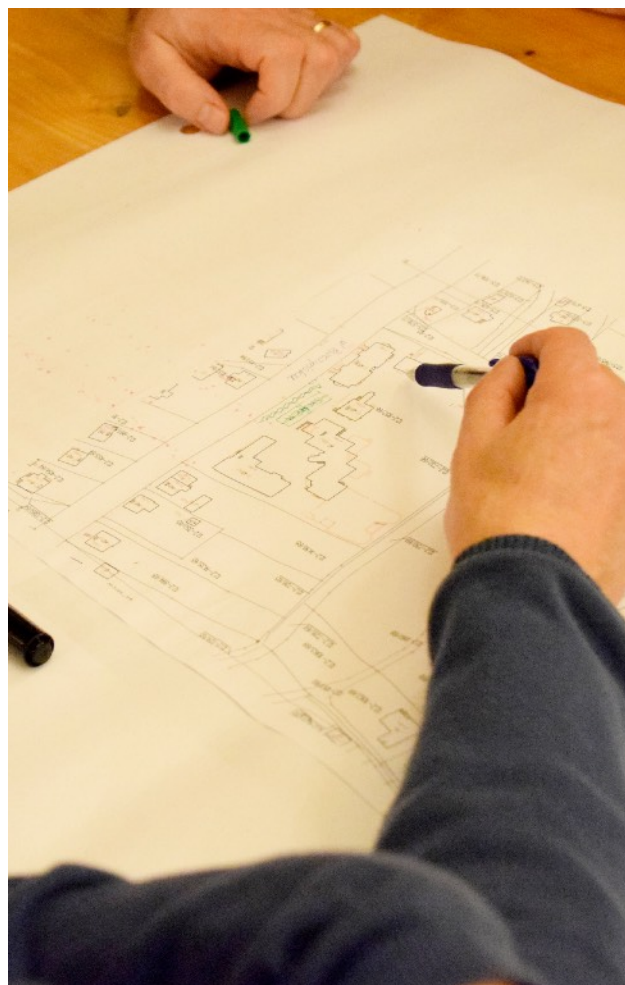

ekspertka szczegółowo wyjaśniła umieszczone na rysunku symbole i kolory oraz omówiła, co plan zawiera, czyli: jakie jest przeznaczenie terenu, jakie są zasady gospodarowania na konkretnych terenach, jaka jest maksymalna powierzchnia zabudowy na działce budowlanej, ile wynosi minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej na działce budowlanej, jakie są zasady ochrony przyrody, dziedzictwa kulturowego (zabytków) i dóbr kultury współczesnej (pomników, czy miejsc pamięci), jakie są wymagania dotyczące kształtowania przestrzeni publicznych, jakie są wytyczne dotyczące kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu (tzn. jakie mogą być gabaryty budynków na wyznaczonym terenie), w jaki sposób mogą być zagospodarowane tereny o szczególnej ochronie lub np. tereny narażone na ryzyko osunięcia ziemi, na jakich zasadach można łączyć i dzielić nieruchomości objęte planem miejscowym, gdzie obowiązuje zakaz zabudowy, a gdzie są znaczne ograniczenia, jak będzie modernizowana, bądź rozbudowana infrastruktura techniczna i systemy komunikacji (czyli m.in. któredy będą prowadzone nowe drogi). Dla ułatwienia zrozumienia procedury tworzenia planu, na konkretnym przykładzie ekspertka przedstawiła schemat budowania planu.

Mieszkańcy otrzymali także informacje, w jakim celu należy sprawdzać miejscowe plany. Będzie im to potrzebne np. przy zamiarze zakupu działki, przy budowie domu jednorodzinnego, czy przy zakupie nieruchomości w celu uruchomienia własnej działalności gospodarczej. Dowiedzieli się także, że miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego musi być zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Zanim rozpoczął się kolejny etap spotkania, głos zabrał jeden z mieszkańców Gostyni. Poruszył on aspekt drogi, która została w 2019 roku zamieszczona w Studium wbrew opinii mieszkańców. Temat nie został podczas spotkania rozwinięty, ponieważ jego zakres nie obejmował kwestii centrum miejscowości Gostyń.

Następnie, rozpoczął się już właściwy punkt spotkania – prezentacja Leszka Kuli dotycząca charakterystyki przestrzeni centrum. Projektant nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zaznaczył, że to mieszkańcy, biorąc udział w konsultacjach, czy składając wnioski do planu, decydują o wyglądzie planu i swojej przyszłości. Temu etapowi spotkania towarzyszyła prezentacja multimedialna przedstawiająca fotografie centrum Gostyni.

Po wysłuchaniu prezentacji rozpoczęła się praca w grupach na temat wizji Centrum Gostyni.

Leszek Kula przypomniał mieszkańcom, że Gmina Wiry posiada Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, którego wytyczne stanowią ograniczenia dla planu miejscowego, ponieważ jego nowy projekt musi być całkowicie zgodny z uchwalonym Studium.

Projektant dokonał charakterystyki gminy, jako przestrzeni spokojnej, nieposiadającej przemysłu ciężkiego. Zwrócił uwagę, iż żyjący tu ludzie, dojeżdżają zazwyczaj do miejsca pracy poza gminę, na zewnątrz. Dla tworzonego planu jest to cenna uwaga, ponieważ stanowi to informację, że w centrum Gostyni potrzebna jest dogodna i zintegrowana infrastruktura komunikacyjna, gwarantująca mieszkańcom wygodne dotarcie do centrum miejscowości, czy pieszo, czy rowerem, a dalej zmiana środka transportu na komunikację miejską. Ekspert podkreślił, że celem konsultacji jest pozyskanie od mieszkańców informacji, czego oczekują i jakie są ich potrzeby jeśli chodzi o centrum Gostyni.

Jeden z mieszkańców przysłuchujących się prezentacji zadał pytanie, jak wygląda w praktyce proces uchwalania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Projektant przedstawił proces powstawania planu następująco: podjęcie przez Radę Gminy Wiry uchwał o przystąpieniu do sporządzenia planu, zbieranie wniosków do planu przez co najmniej 21 dni od dnia ogłoszenia – konsultacje społeczne (spotkania otwarte, warsztaty konsultacyjne, ankieta), analiza wniosków, opracowanie projektów planów, opiniowanie i uzgadnianie projektów przez właściwe organy i instytucje (zaopiniowanie, czy plan nie ma wad prawnych przez około 40 instytucji – m. in. Wojewodę Śląskiego, Marszałka Województwa, czy też gminy ościenne), wprowadzenie zmian wynikających z opinii i uzgodnień, wyłożenie do publicznego wglądu przez co najmniej 21 dni i przeprowadzenie w tym czasie dyskusji publicznych, możliwość składania uwag do projektów planów przez co najmniej 14 dni od zakończenia okresu wyłożenia projektów do publicznego wglądu, wprowadzenie zmian wynikających z uwzględnionych uwag, przedstawienie Radzie Gminy Wiry projektów planów do uchwalenia wraz z listą nieuwzględnionych uwag, które ponownie zostaną przez nią rozpatrzone i ostatecznie, uchwalenie przez Radę Gminy Wiry miejscowych planów zagospodarowania miejscowości Wiry oraz Gostyń.

Po omówieniu schematu projektowania planu, rozwinęła się dyskusja nad pytaniem jednej z mieszkank Gostyni, dotyczącym stanowiska Gminy Wiry w związku z planami dyrektora łaziskiej kopalni, związanymi z

Mieszkańcy z zaangażowaniem określili plusy i minusy Centrum Gostyni.

wydobyciem węgla na terenie Gostyni.

Tę palącą w ostatnim czasie kwestię szczegółowo omówiła Wójt Gminy, Barbara Prasol. Poinformowała ona mieszkańców, że w obowiązującym wciąż miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, nie ma umiejscowionego obszaru górniczego na terenie Gostyni. Wójt odniosła się do historii gminy i tego, że jedynie na terenie miejscowości Wiry była kiedyś eksploatacja górnicza i tam też jest ona zawarta w planie.

Pytanie mieszkanki odnosiło się także do lutowej Sesji Rady Gminy Wiry i oświadczenia obecnego na niej Dyrektora Kopalni Bolesław Śmiały w Łaziskach Górnych który przedstawił swoje plany, co do dalszego utrzymania kopalni i planów wydobycia węgla na terenie Gostyni.

Wójt potwierdziła, że w obowiązującym Studium jest potwierdzone istnienie pokładów węgla pod Gostynią. Jednak o możliwości eksploataowania tych pokładów decyduje minister, który wydaje koncesję na utworzenie obszaru górniczego. Czy dojdzie do wydania koncesji na chwilę obecną nie wiadomo. Polska Grupa Górnicza będzie się o to starała, jednak w tym momencie Gmina Wiry nie posiada żadnych dokumentów to potwierdzających. Wójt poinformowała zebranych mieszkańców, że jeżeli wpłynie pismo, że procedura starania się o koncesję się rozpoczyna, gmina na pewno skonsultuje się z mieszkańcami. Przetawiała także swoje stanowisko co do planów eksploatacji. *Na pewno będziemy bronić tego, żeby tej działalności na terenie Gostyni nie było. Ze względów finansowych jest to bardzo kosztowna inwestycja. Mając na względzie kwestie finansowe, a także ochronę klimatu i środowiska, raczej dąży się do tego, żeby wygaszać kopalnie, a nie je rozbudowywać – powiedziała.* Podkreśliła także, że na pewno odbędzie się spotkanie z dyrektorem kopalni, jeżeli tylko pojawi się pismo informujące o rozpoczęciu starania się kopalni o koncesję.

Anna Poloczek nawiązując do procedury omówionej przez projektanta, wyjaśniła, że po zakończeniu konsultacji można będzie składać uwagi do projektu. Uwagi te są najpierw rozpatrywane przez Wójt Gminy i mogą one zostać uwzględnione, bądź nie. Najważniejsze, żeby wnioski były zgodne ze Studium. W momencie sesji, podczas której Rada Gminy będzie głosowała nad przyjęciem planu, Rada będzie jeszcze raz omawiać i rozpatrywać każdy z odrzuconych wniosków i dopiero wówczas, po potwierdzeniu zasadności odrzucenia wniosków, następuje głosowanie i przyjęcie planu.

Michał Stangel omówił cechy charakterystyczne dobrej przestrzeni publicznej.

W dalszej części spotkania, moderator Agnieszka Czachowska wprowadziła do części warsztatowej – poprosiła uczestników o przedstawienie się, a następnie dokonała podziału mieszkańców na 3 pięcioosobowe grupy, których przewodniczenie objęli zaproszeni eksperci: Tomasz Jeleński, Marcin Rosegnal oraz Michał Stangel.

Uczestnicy spotkania mieli za zadanie pochylić się nad mapą oraz makietą centrum swojej miejscowości i zaznaczyć miejsca, które ich zdaniem są plusem tej przestrzeni, czymś co się sprawdza i co dobrze funkcjonuje, a które miejsca zdecydowanie są niekorzystnym jej elementem. Po kilkuminutowej dyskusji i wspólnej pracy, mieszkańcy doszli do następujących wniosków:

- najważniejsze miejsca użytku publicznego, takie jak dom kultury, ośrodek zdrowia, gminne przedszkole, apteka oraz różne sklepy znajdują się w jednym miejscu, co bardzo ułatwia korzystanie z przestrzeni i sprzyja wygodzie mieszkańców,
- w centrum znajduje się budka z lodami, co jest doskonałym miejscem do letniej integracji zarówno dzieci, jak i dorosłych mieszkańców gminy,
- wyremontowane zostały niedawno zarówno gminne przedszkole, jak i świetlica środowiskowa, w planie jest także termomodernizacja domu kultury, co bardzo podnosi nie tylko estetykę przestrzeni centrum, ale także wpływa na wygodę i jakość korzystania z tych miejsc w szczególności przez osoby z utrudnionym dostępem do miejsc publicznych, np. osoby niepełnosprawne.

Więcej kwestii uznano za minusy. Były to m. in.:

- brak chodnika po prawej stronie ul. Rybnickiej od skrzyżowania z ul. Pszczyńską do kościoła pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła,
- brak poczty w Gostyni,
- brak wystarczającej ilości miejsc parkingowych w centrum Gostyni,
- niebezpieczny wyjazd z parkingu przy domu kultury i gminnym przedszkolu,
- niezagospodarowana przestrzeń przed przedszkolem,
- brak zagospodarowania zielenią i niewykorzystanie potencjału terenów za Zagrodą Śląską, wzdłuż rowu, będącego jednym z dopływów rzeki Gostynki,
- korkowanie się wyjazdu z ul. Rybnickiej na ul. Pszczyńską, źle zagospodarowana przestrzeń skrzyżowania.

Następnie moderator Agnieszka Czachowska zaproponowała uczestnikom warsztatów krótkie ćwiczenie, polegające na wyobrażeniu sobie przestrzeni centrum Gostyni za 10 lat. Mieszkańcy mieli zwrócić uwagę przede wszystkim na to, co chcieliby załatwić, gdzie usiąść w tej przestrzeni, czy teren jest zielony, przyjazny, czy napotykają jakieś przeszkody itd.

Kolejno, o omówienie cech dobrej przestrzeni poproszony został Michał Stangel, który podkreślił, że dobra przestrzeń publiczna powinna zaspokajać potrzeby mieszkańców. Przestrzeń powinna tworzyć obszar społecznej integracji oraz miejsce realizacji potrzeb materialnych i niematerialnych. Zwrócił on uwagę w szczególności na:

estetykę przestrzeni, bezpieczeństwo jej użytkowników, funkcjonalność jej elementów, ale także elementy zieleni i dostępu do wody.

Mieszkańcy przystąpili do kolejnej pracy grupowej, polegającej na umieszczeniu na mapie swoich pomysłów na przeorganizowanie centrum, wprowadzenie nowych funkcji miejsc już istniejących, a także na dodanie do przestrzeni centrum nowych elementów. W dalszej pracy brało udział 15 mieszkańców. Zaproponowali oni następujące zmiany:

- zagospodarowanie terenów zielonych za istniejącymi budynkami – domem kultury, a także gminnym przedszkolem – zwiększenie liczby miejsc parkingowych, lecz nie w formie betonowych puzzli, tylko parkingów „zielonych”, połączenie zielonego parkingu za centrum zdrowia z Zagrodą Śląską za domem kultury, uwzględnienie na terenie parkingów również potrzeb rowerzystów (stojaki rowerowe),
- stworzenie skate parku,
- przebudowa istniejącego przystanku autobusowego i utworzenie nowoczesnego miejsca, łączącego kilka funkcji – miejsca, gdzie można usiąść i np. napić się kawy oraz odpocząć wśród zieleni (ogród wodny),
- utworzenie chodnika wzdłuż ul. Pszczyńskiej od wysokości ul. Tyskiej, w kierunku Wyr, aż do sklepów („Masorz”),
- utworzenie ronda na skrzyżowaniu ulic Pszczyńskiej oraz Rybnickiej,
- zwiększenie bezpieczeństwa dla pieszych w rejonie skrzyżowania ul. Pszczyńskiej oraz Rybnickiej – wprowadzenie luster, świateł lub oddalenie przejść od skrzyżowania,
- usprawnienie wyjazdu z gminnego przedszkola, a także poprawa bezpieczeństwa w tym rejonie – likwidacja parkingu wzdłuż domu kultury, zamiast tego utworzenie wyjazdu jednokierunkowego z pasem włączającym do ruchu,
- utworzenie ogrodów wodnych, w celu poprawy estetyki centrum, ale również powstania miejsca wypoczynkowego dla mieszkańców,
- utworzenie za gminnym przedszkolem kładki nad rowem – dopływem Gostynki,
- utworzenie **bulwarów**, wzdłuż dopływu Gostynki (od ul. Brzeźnej – połączenie jej z ul. Pszczyńską), jako miejsca rekreacji dla mieszkańców, rodzin, spacerowiczów, a także dla przyjezdnych biegaczy, czy rowerzystów – połączenie bulwarów z Zagrodą Śląską i przedszkolem,
- utworzenie wieczorków tanecznych w domu kultury,
- utworzenie wiaty przystankowej z funkcją informacyjną,
- zamiast ogrodu deszczowego utworzenie fontanny, do której zasilania użyta byłaby woda opadowa.

Przedstawianie pomysłów na przeorganizowanie centrum Gostyni płynnie przeszło w dyskusję ogólną skupiającą się głównie na rozwiązaniach, takich jak: energetyka odnawialna, elektrownie atomowe, studnie chłonne, zasadność tworzenia ogrodów deszczowych, instalacje fotowoltaiczne, czy zrównoważona mobilność, zastępowanie samochodów rowerami elektrycznymi.

Po zakończeniu dyskusji, Agnieszka Czachowska podziękowała uczestnikom za obecność oraz zakończyła spotkanie.

Propozycje do zastosowania w Centrum Gostyni zgłoszone przez mieszkańca i autora fotografii: Krzysztofa Szroborz

Podsumowanie spotkania:

Mieszkańcy wykazali się dużą wiedzą i świadomością na temat konieczności zastosowania rozwiązań ekologicznych w Centrum Gostyni takich jak zielone parkingi, mała retencja (kolekcjonowanie deszczówki), dostępność do komunikacji publicznej, zieleń. Atrakcyjność tej przestrzeni publicznej wzrosłaby również dzięki wprowadzeniu funkcji rekreacyjnej i wykorzystaniu potencjału terenów nad Gostynką.